

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/103/2020
Identifikačné číslo spisu: 8316211949
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8316211949.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej M. U., bývajúcej v B., o zaplatenie 5.257,13 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6Csp/119/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. júla 2018 sp. zn. 18Co/29/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16. júla 2018 sp. zn. 18Co/29/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 31. októbra 2017 č. k. 6Csp/119/2016-51 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 4.251,52 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 29.11.2016 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej, vo výške 61,74 % z celkovo uplatnených trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi účastníkmi bola uzavretá úverová zmluva, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. Podľa citovaného zákona obligatórnu náležitosťou je aj údaj o dobe trvania zmluvy o termíne konečnej splatnosti, ročnej percentuálnej miere, výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Inak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa platnej právnej úpravy v čase uzavretia zmluvy, povinnou náležitosťou zmluvy bola aj výška, počet a termín splátok, ktorá sa viaže ku každej z tam uvedených položiek spotrebiteľského úveru. Keďže tieto údaje absentovali, považoval súd úver za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na rozhodnutia Krajských súdov v Banskej Bystrici, Prešove, sp. zn. 17Co/151/2016, 7Co/220/2014, na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 245/2010. Z týchto dôvodov poukázal aj na vnútroštátny predpis a Smernicu EÚ, týkajúcu sa spotrebiteľských úverov, práve vo vzťahu k výške, počte a termínom splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Konštatoval konflikt medzi Smernicou a zákonom o spotrebiteľských úveroch a v takomto prípade skúmal, či možno priznať Smernici priamy či nepriamy účinok. Uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku. Rovnako nemožno Smernici priznať ani nepriamy

účinnok, a to v rozsahu a medzi nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. V tomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice. Musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady, najmä zásada právnej istoty. Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 19Co/142/2016 z 8. decembra 2016.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Prešove (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. júla 2018 sp. zn. 18Co/29/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o absencii náležitostí zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účel jeho splatenia. Z uvedeného mal za zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy žalobkyne a žalovanej bola aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová výška, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny, ako aj úrokov a iných poplatkov, ich počet a termíny splátok. Uviedol, že predmetná zmluva takýto rozpis neobsahuje. Konštatoval, že základné zákonom predpísané náležitosti zmluvy o úvere musia byť priamo obsahom takejto zmluvy a nie iba vyvodzované z ďalších k zmluve pridružených dokumentov, pričom priamo v zmluve musia byť uvedené tak jasne, zrozumiteľne a jednoznačne, aby nebola žiadna pochybnosť o tom, o ktorú obsahovú náležitosť zmluvy o úvere má ísť. Za daného stavu je preto nevyhnutné považovať úver v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov, pričom v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/401/2012.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolatelka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a to od otázky „vyžadovania rozpisu splátok na členenie jednotlivých nárokov (istina, úrok, iné poplatky) v zmluve o spotrebiteľskom úvere, za účelom splnenia náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 146/2017, 3 Cdo 56/2018, 4 Cdo 211/2017 a 4 Cdo 187/2017.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

7. Pokiaľ dovolateľka opierala prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1

písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

8. Dovolateľka následne vyvodzujúc svoje dovolanie z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietala, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutia dovolacieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo 146/2017, ako aj od rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 56/2018, 4 Cdo 211/2017 a 4 Cdo 187/2017, keď mal odvolací súd za to, že došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o ochrane spotrebiteľa tým, že v zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou absentovalo rozdelenie splátky na výšku istiny, úrokov a iných poplatkov, čo malo za následok určenie takejto zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov.

9. Otázku interpretácie ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. už najvyšší súd, ako dovolateľka správne uviedla, riešil vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 146/2017. Z obsahu odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivéj zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov). Takáto interpretácia uvedeného ustanovenia dovolacím súdom zodpovedá, tak ako je nižšie uvedené, účelu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), právnym záverom uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej z 9. novembra 2016 (ďalej aj „rozsudok ESD“ alebo „Rozsudok“) a tiež účelu samotného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy (ďalej len „§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“). Pokiaľ teda ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné toto ustanovenie eurokonformne vykladať tak, že sa tým veriteľovi neustanovuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyššie uvedené zákonom vyžadované údaje vo vzťahu ku každej jednotlivéj zložke anuitnej splátky, ale len vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku.

10. Odvolací súd mal teda nesprávne za to, že princíp právnej istoty prevažuje a Smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok Smernice nemožno použiť contra legem, v zmysle čoho uviedol, že v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitostí špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

11. V posudzovanom prípade sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky teda odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Tento odklon založil prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a viedol k nesprávnym právnym záverom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

12. S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

13. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.